UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

D[omi]nica quarta post penth[ecostes]. Sermo liiii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Visual Library

Dñica quarta poſt penth· Sermo.liii.

prima pars·

Cum turbe irruerent in Jheſū vt audirent v̄bū
dei et ipſe ſtabat ſecus ſtagnum genazaret ⁊c.
Luc·5·Maxime deſiderāt hoies in vita iſta au=
dire noua et videre mirabilia· ex quorū primo
mens delectat·de ſcd̄o verō admirat·vn̄ non
mirꝫ ſi ſequebant ſaluatorē nr̄m multe turbe ꝓpter doctrine ſua=
uitatē. ⁊ ſtuporē opm mirabiliū de quibꝫ agit in p̄ n̄ti euange=
lio. qd̄ in tres ꝑtes diuidit·p̄mo em̄ ponit ſalutaris doctrine p̄=
dicatio· Scd̄o mirabilis v̄tutis opatio·ibi·vt aūt ceſſauit loqui
Tercio rei facte ſtupor et admiratio·ibi· Qd̄ cū videret Simon
⁊c. Circa p̄mū tria facit·oñdit em̄ deſideriū audiendi chriſtum.

A Cū turbe irruerent in ihm̄ irruere eſt in aliū cadere ⁊ im=
pingere· ⁊ tm̄ erat turbe deſideriū audire xp̄m·vt euꝫ ꝯprime=
rent. nec mirꝫ vt dicit Criſo. Quis em̄ diſceſſiſſet ab eo miracu=
la faciente. qs noluiſſet faciē eius gracioſā videre. et audire os
diuina loq̄ntis·attrahebat em̄ turbas ad ſe cū impetu·quēad=
modū magnes trahit ferꝝ: vt audirent v̄bum dei: eius v̄ba
erant ꝓfunda ſapie·gracioſe eloquencie·noue doctrine. ⁊ beni=
gne ſuauitatis. vn̄ nō mirum ſi tanto audiebant deſiderio·Jo·
7. Nunq̄ ſic locutus eſt homo: Et ipſe ſtabat ſecus ſtagnū ge=
nazaret: mare gelilee eſt iſtud ſtagnū· ⁊ dicit ſtagnū eo ꝙ aq̄
ſit ſine fluxu. hoc ſtagnuꝫ fit iordane in ip̄m fluente· et dicitur
ſtagnū genazaret ab aura ibi generata· ut dicit Beda·vel ſm
Joſephū dicit genazareth parua regione genazaret admirabi=
lis fertilitatis quaꝫ irrigat· Ecce igitur quanto deſiderio ſeque=
bantur turbe chriſtū· quia vſq; ad mare ſequebant euꝫ. quan=
to magis aūt fugiebat dn̄s gloriam. tantomagis ipſa eum ſe=
quebatur ut dicit Theophilus: Et vidit duas naues ſtantes
ſecus ſtagnū: vna nauis erat Petri ⁊ Andree· altera zebedei
et filioꝝ eius Johānis ⁊ Jacobi: piſcatores aūt deſcenderant
et lauabāt recia·tota nocte occupati ope piſcatōis·nihil appre=
henderant vnde fatigati recia lauabant vt tota ꝯplicarent· Se=
cundo ponitur ſegregatio chriſti a turbis· Aſcendēs aūt in vnā
nauim que erat Symonis rogauit eum a terra ducere puſillum
Sic enim comprimebant turbe ut ꝯpelleretur nauim aſcendere
vbi chriſti manſuetudo conſideranda eſt·quia rogauit Petruꝫ
et petri obediencia imitanda · quia relicta proprij operis occu=
pacōe i oibꝫ fuit obediens Tercio ponit turbe iſtructō· ⁊ ſedēs
qd̄ ꝑtinet ad dignitatē mgr̄i Jo·13·vos vocatis me mgr̄ ⁊ dn̄e ⁊c.

bene dictis ſū eteni. Mat. 23. vnus eſt magr̄ vr̄ xp̄us. vn̄ tan=
q̄ʒ magr̄o exhibenda eſt reuerencia: docebat: ipſe docet omnem
ſcienciaʒ ſine quo doctore nullus eſt doctor: de nauicula: Ecce
cathedra magr̄alis. exiſtēs em̄ in mari. piſcat̄ exiſtētes in ter ra.
turbas. Ecce diſpoſitio auditoꝝ. q2 em̄ turbant̄ hoīes aduer=
ſitatibꝫ mūdi. q̄runt mgr̄m pacis ⁊ tranq̄llitatis qui etiā inter
maris turbines pacē tribuat. B Nota ſm̄ miſticū intel=
lectū. q̄ xp̄us veniēs ad mare p̄ntis ſeculi duas naues repperit
ſynagogā vʒ ⁊ eccl̄iam fideliū. vt vero doceret turbas nō aſcē=
dit in ſynagogā. q2 noluit p̄ſecutorē eſſe ſtatū fidelium ſtatu iu=
deoꝝ. ſʒ aſcendit Petri nauiculā. eccl̄iaʒ catholicā. quā beato
Petro ꝯmiſit q̄ vere vna ē ſine vlla diuiſione erroris et ſciſma=
tis. multitudīs em̄ credentiū erat cor vnū et aīa vna. hanc na
uiculaʒ p̄lati ducūt a terra puſillū. q̄n animos auditoꝝ docēt
terrena ꝯtemnere. quibꝫ tn̄ pro neceſſitate vite p̄ntis vtunt̄. de
nauicula iſta xp̄us docet turbas q2 nō eſt doctrina ſalutis. niſi
p̄cedat ab iſta eccl̄ia. in q̄ xp̄s mgr̄ verus docet omnē veritateʒ
extra eccl̄iam nāq3 eſt error ⁊ falſitas. Ex iſta vero eccl̄ie naui=
la docet xp̄us credibiliū veritateʒ. que latent carnales hoīes. et
quoſcūq3 phōs. ſicut de trinitate diuinaꝝ pſonarū et vnitate.
de creatione mūdi et repatione humani generis. Job. 35. docet
nos ſup iumenta terre. et ſup volucres celi erudit nos Itē docet
tpaliū ꝯtemptuʒ. Mat. 6. Nolite thezaurizare vobis thezauros
in terra. Docet celeſtis regni gloriā. Mat. 21. docebat eos de re
gno dei. Docebat hoc regnū appetere. Mat. 6. thezaurizate vo=
bis thezauros in celo Docet illud ſperare. Sap. 12. docuiſti dn̄e
populū tuū. humanū eſſe. ⁊ bone ſpei. Docet v̓tutes quibꝫ ad
ipſū regnū puenit̄. Sap. 8. Sobrietatē. i. tpanciaʒ ⁊ ſapiam ⁊
prudenciā docet et iuſticiā ⁊ fortitudinē. quibꝫ vtilius nihil eſt
in vita hominibꝫ. Docet orare vt ip̄m regnū impetret̄. Luc. 11
Docet amare et amoris regulā vſq3 ad inimicos extendere. ex
quo dignuʒ eſt ipſum regnū optinere. Mat. 5. Item docet re=
pugnancia vincere mundū carnem demonia que nobis aduer
ſantur. ne regnū ingrediamur. p̄s. docet manus meas ad pre
lium. et digitos meos ad bellum. Tandem vero in ipſo regno
beatitudinis docebit nos plenitudine ſapiencie quando vide=
bimus eum ſicuti eſt facie ad faciem. et ſimiles ei erimus. Jo. 6
erunt omnes docibiles dei ꝛc.

Secunda pars. C

Ecundo cum dicitur Vt autem ceſſauit. tangitur mi=
rabilis virtutis operatio. circa qd̄ q̄tuor facit. Primo

ponit̄ chriſti imperium: vt aūt ceſſauit loqui dixit ad ſimonez:
poſt doctrine manifeſtationē ſequit̄ miraculi operatio. vt veritati
dicto⁊ miraculū preſtet fidē: duc in altū: ducta ē eccleſia in al-
tū. q² nulla lex eſt tante altitudinis et pfunditat̄. quanta fidei
chriſtiane. In ꝯtemplatione namq̄ excedit omne intelligibile.
deū videlicet credere trinū et vnū. filiū genitū a patre coequalē
ipſum caro factū. magne etiā et ardue altitudis ſunt affectus.
et opera eccleſie. diligere inimicos. ſeipſum et mundū ꝯtemne-
re. inuiſa ſperare. macerare corpus. ꝑpter deū ſe morti exponere
Ad hanc altitudinē ducit̄ eccleſia chriſti imperio. petri miniſte-
rio et dei adiutorio: ⁊ laxate retia veſtra in capturā: Criſo. dicit
Deſcendens chriſtus hominibꝫ ſic magos p ſidus vocauit piſca-
tores. p piſcatoriā artē. et vt dicit cirillus. piſcatoria magiſte-
ria diſcipulo⁊ piſcat̄. ¶ Nota ſcḋm ambro. q² p retia intelli-
gere poſſumus complexiones verbo⁊. et ordines rōnum ſacre
ſcripture. qm̄ ſicut piſces capiunt̄ retibꝫ. nec interimunt̄ ſed ꝯſer-
uant̄. ita verba ordinat̄ rōnibꝫ complexa capiunt animos au-
dito⁊ que ſi fuerint verba fidei captos ꝯſeruant. Et attende ꝙ
ſoli petro dictū eſt ducere nauiculā in altū. ei vero et ceteris dic-
tum ē. laxate retia in capturā. q² petrus tanq̄ paſtor ⁊ pnceps
ouiū ducit in altū. ſed reliqui paſtores ducti p eū laxāt retia in
capturā. Secundo ponit̄ petri obedientia: ⁊ reſpondens ſimon
dixit illis: bn̄ ſimon. quia obediens. preceptor: preceptorē ap-
pellat. quia ipſe ē qui dedit precepta euangelica. Iſa. 55. teſtez
populis dedi eū. ducē ac preceptorē gentibꝫ. vere preceptor ſum-
mus. cui nullus poteſt preceptū imponere. ſed omnia ipſius ſer-
uant preceptū. ꝑ totā noctē laborantes nihil cepimus: ſed nihil
omnꝰ fatigatus labore et attediatus fruſtratione finis: in ver-
bo aūt tuo laxabo rete: bone fidei erat petrus vt ad chriſti im-
periū. quem nondū plene nouerat laxaret retia iā lota et com-
plicata. ¶ Nota q² predicatores laborantes toto tēpe noctis
legalis nihil ceperūt. q² lex antiqua neminē potuit ſaluare. fa-
cto vero die grē in verbo chriſti laxanda ſunt retia predicatio-
nis. q² multitudo magna credentiū ad ſalutē reducta ē. Tercio
ponit̄ captura piſciū: et cū hoc feciſſet ꝯcluſerūt piſciū multitu-
dinē copioſaz: q² de nauicula petri turbas docuerat ideo vt di-
cit criſo. duplicem mercedē petro tribuit q² primo dedit multitu-
dinē piſciū. deinde vero ſuū efficit diſcipuluz. Et nota q² niſi in
verbo dn̄i predicatores ſententias fidei pnuncient. nequaq̄ co-
pioſam ꝯcludunt credentiū multitudinē. q² vt dicit ambr. Nō
eſt hoc humane facundie opus. ſed ſupne vocationis munus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et attende q̄ nō ſolū multitudo piſciū ꝯcluſa eſt. ſꝫ etiā copi-
oſa .i. habundans ⁊ ſufficiens. lex eīm vocatoꝝ ad fidem eſt. vt
alter alterius ſubueniat defectibꝰ. vt tota multitudo credētium
abſq̄ȝ inopia ſit. Act. z. oēs qui credebāt erant ꝑiter et hēbāt
oīa ꝯuunia. poſſeſſiones ⁊ ſubſtancias vendebāt. ⁊ diuidebant
illa omnibꝰ. ꝓut cuiq̄ȝ opus erat. Quarto ponit̄ ſufragiū poſtu-
latū: rumpebat̄ aūt rethe eoꝝ: ex grauitate multitudis piſciū.
Et annuerunt ſociis qui erant in altera naui ꝑnutū eīȝ vocāt
eos. q̄ȝ vt dicit Criſo. ex ſtupore miraculi loqui nō poterāt: vt
venirent ⁊ adiuuarent eos. et venerunt et impleuerūt ambas
nauiculas: Et hoc eſt grāde miraculū. vt infra vnū rethe tanta
ꝯcludat̄ piſcium copia. q̄ repleat duas nauiculas: ita vt pene
mergerent̄: Sȝ nec iſtud vacat a miraculo xp̄i ſuſtentantis. ne
mergant̄ nauicule ¶ Nota q̄ȝ rethia ſmonū fidei ꝓpter
multitudinē carnaliū hoīm q̄ſi rūpunt̄ erroribꝰ. ſꝫ aduenientibꝰ
ſociis .i. ꝓphis alterius nauicule. que ſynagoga eſt firmat̄ teſti-
moniū fidei. vn̄ z. Pe. i. hēmus firmiorē ꝓpheticū ſermonē. cui
attendētes bn̄facitis. vel ſocii alterius nauicule vocati ſuffraga-
nei ſūt maioꝝ p̄latoꝝ. et curati epoꝝ. quibꝰ auxiliis tanto ma-
gis opus habent. q̄nto fragiliores ſūt. Implent̄ aūt ambe naui-
cule. et ſine auxilio nulla fuiſſet repleta. q̄ȝ maiores ⁊ minores
eccl'ie credētibꝰ plene ſūt ⁊ plenitudo gētiū. nūc eſt in eccl'ia do-
nec in fine oīs yſrahel ſaluat̄. vt ſit vtraq̄ȝ nauicula plena. Sed
rurſus aliud ē ꝑiculū. q̄ȝ nauicule plene ſubmergunt̄. nō qui-
dem mergunt̄ vt dicit Beda. ſꝫ in ſubmerſione p̄munt̄. q̄ȝ ho-
mines ꝑ fidem electi. de ſeculo moꝝ prauitate relabunt̄. ſꝫ eccl'ia
xp̄o ductore nō ꝑiclitat̄ quidē. ſꝫ ad portū ſalutis deducit̄ ⁊c̄

Tercia pars. G

Ercio aūt dicitur Quod cum videret ⁊c̄. tangitur rei
facte ſtupor et admiratio. Et q̄tuor facit Primo eīm
tangit̄ petri hūilitas. Qd̄ cū videret ſymon petrus ꝓ-
cidit ad genua ih̄u. Ecce reuerencia q̄ȝ xp̄o exhibuit
dicēs: exi a me q̄ȝ pctōr ſū dn̄e. Ecce petri hūilitas. petrus nan-
q̄ȝ vt dicit̄ Cirillus reducēs ad ꝯſciētiā patrata delicta. tremit et
trepidat ⁊ velut immūdus mundū nō credit poſſe ſuſcipere. cui
ſimile eſt qd̄ Centurio dixit xp̄o. dn̄e nō ſū dignus vt intres
ſub tectū meū Mat. 8. Et attende vt dicit Ambro. quia prela-
ti quos capiunt nō ſibi ſed dei verbo attribuūt. et iō dicit Pe-
trus. exi a me dn̄e. Scd̄o ponit̄ admiratio diſcipuloꝝ: Stupor
eīm circūdederat eū: .i. quaſi totā mentē eius occupauerat: Et
oēs qui cū illo erant: in captura piſciū quā ceꝑant: adhuc

ſtupent et admirantur prelati eccleſie · vnde tanta credentium multitudo congregata ſit in eccleſia non quidem per mundi phõs et potentes. ſʒ p piſcatores paupes ⁊ ſimplices. nec p̃di=catõe rei magne· ſʒ annũtiatõe crucifixi: Siĺr at Jacobũ ⁊ Jo=hannẽ filios zebedei· qui erant ſocii Symonis: Andreã nõ no=minat vt dicit Aug. qui tñ intelligit̃ in ea naui fuiſſe· D

Tercio ponit̃ ↄſolatio xp̃i ad Petꝝ· Et ait ad Symonẽ ihũs noli timere: Ambro. dic ⁊ tu exi a me dñe qꝛ pctõr ſũ· vt rñde=at tibi deus noli timere indulgẽti dño pctm̃ detegere· bon⁹ eñi eſt dñs ⁊ benignus: Ex hoc iaʒ hoĩes eris capiẽs. i. ex hoc qđ factuʒ eſt ſignificat̃· ꝙ hoĩes capies· vel ex hoc ꝙ ſic te hũiliaſti hẽbis officiũ capiẽdi hoĩes· hũilitas eniʒ virtus attractiua eſt. Nota ꝙ p̃ncipatus eccl̃ie collatus fuit btõ Petro triplici rõne i· rõe ſue hũilitat̃ vt hic· dignũ ẽ eñi vt illi aliis p̃ſint· q̇ neſci=unt in ptãte extolli· i· Re. zo· Nõne cuʒ puulus eſſes in oculis tuis caput in tribub⁹ iſrl̃ factus es· Scdõ datus eſt ei eccl̃ie p̃n=cipatus rõne ↄſtantis ↄfeſſionis fidei Mat. 16· cũ dixiſſet tu es xp̃us filius dei viui· rñdit ei dñs Tu es Petrus ⁊ ſup hanc pe=traʒ edificabo eccl̃iaʒ meã· ⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ Ter=cio collatus eſt· ſibi iſte p̃ncipatus rõne ardẽtis dilcõnis Jo. 21· trib⁹ vicib⁹ interrogauit eũ xp̃s· Symon iohãnis amas me q̇ rñdente tu ſcis dñe qꝛ am ote· trib⁹ vicib⁹ dixit ei xp̃s paſce agnos meos Quarto ponit̃ adheſio diſcipuloꝝ xp̃o· Et ſubdu=ctis: i· tractis: ad terraʒ nauib⁹ relictis omnib⁹ ſecuti ſunt eum· Criſo. Cõſidera inquit fideʒ eoꝝ obediẽtiã. habẽtes eñi p̃ ma=nib⁹ appetibile piſcatõis opus. mãdatũ tñ dei nõ diſtulerunt. ſed relictis omnib⁹ ſeq̃bant̃. Vbi nota ꝙ ex hoc magis ſeq̃bant̃ xp̃m · qꝛ omnia relinquebant q̃ꝫ ex eo ꝙ paſſu corpis immite=bant̃ euʒ. ubi etiã attendendũ ꝙ potiſſime neceſſariũ eſt p̃lat̃ eccl̃ie· vt reꝝ tpaliũ ſollicitudinẽ relinquãt· et omneʒ fugiant auariciã· qꝛ nõ eſt ydoneus eccl̃ie rectoꝛ· qui nõ omnib⁹ relictis nudus nudam chriſti crucem ſequitur ut dicit Jheronimus ⁊c.

Dñica quinta poſt penth' Sermonis iiii prima pars

Amen dico vobis quia niſi habũdauerit iuſticia veſtr aplus q̃ꝫ ſcribaruʒ ⁊ pharyſeoꝝ ⁊c. Mat. 5 Videm⁹ ꝙ pueri diſcentes literas cũ edocti fue=rint principia et elemẽta ſcienciarũ traduntur doctorib⁹ magrĩs· vt in ſubtilioꝛib⁹ inſtruant̃· ſub magiſterio aũt ſcribarum et pharyſeorum fuit antiqu⁹ po